

11. Shvetsova-Vodka, H. M. (2007). Dokumentoznavstvo. Kyiv [in Ukrainian].
12. Brown, J., Duguid, P. (1996). The social life of documents. First Monday. Vol. 1.
13. Buckland, M. (1991). Information as thing. Journal of the American Society for Information Science. Vol. 42, Pp. 351–360.
14. Evans, R. J. (1999). In Defense of History. New York-London [in English].
15. Oxford English Dictionary (1989). Vol. 4–7.

Стаття надійшла до редакції 24.03.2020
Отримано після доопрацювання 17.05.2020
Прийнято до друку 21.05.2020

УДК 001.891(Литвин)

Цитування:

Добровольська В. В. Науковий доробок професора Сергія Литвина: біобібліометричний аналіз. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2020. № 3. С. 31–40.

Dobrovolska V. (2020). Scientific heritage of professor Serhii Lytvyn: biobibliometrical analysis. *Library science. Record Studies. Informology*. 3, 31–40 [in Ukrainian].

Добровольська Вікторія Василівна,
кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент
доцент кафедри культурології та інформаційних комунікацій
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
vika_dobrovolska@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-0927-1179>

НАУКОВИЙ ДОРОБОК ПРОФЕСОРА СЕРГІЯ ЛИТВИНА: БІОБІБЛІОМЕТРИЧНИЙ АНАЛІЗ

Мета роботи – здійснити бібліометричний аналіз публікацій та охарактеризувати основні періоди наукової, науково-педагогічної і громадської діяльності доктора історичних наук, професора Сергія Литвина. **Методологія дослідження** полягає у використанні загальнонаукових методів: аналізу, синтезу, логічного методу, методу візуалізації результатів дослідження. Використано методи відбору, бібліографічної характеристики, групування та системного аналізу наукових публікацій. **Наукова новизна роботи**. Виявлено загальну кількість публікацій і праць Сергія Литвина за 1989–2019 роки, що включає статті, тези, інші види видань (монографії, підручники, навчальні посібники, методичні матеріали тощо), публіцистичні праці (статті, інтерв'ю, ухвали, заяви, звернення, передмови тощо). Наведено розподіл видань ученого за означений період за чотирима видами: статті, тези, інші публікації та публіцистичні праці. Бібліометричний аналіз проведено на основі 328 друкованих праць Сергія Литвина. Виявлено основні піки публікаційної активності вченого за роками як загалом, так і за окремими видами видань. Виокремлено основні етапи його науково-педагогічної діяльності, які визначено на основі аналізу публікацій, здійснено тематичний розподіл публікацій і посилань. **Висновки**. Біобібліометричний аналіз наукового доробку Сергія Литвина та його громадської діяльності дав можливість оцінити широту його наукових інтересів, публікаційну продуктивність, цитованість, ґрунтовний внесок у розвиток воєнної історії, військової справи, петлюрознавства, історії української державності й культури, документознавства та архівознавства. Плідний 30-річний шлях становлення й формування вченого та його наукова спадщина, яка сягає понад п'ять сотень праць і наукових заходів, організатором та учасником яких він був, дає підстави говорити про Сергія Литвина як про помітну, колоритну та цікаву постать наукового й освітянського простору, історика, джерелознавця та архівознавця, знаного петлюрознавця, дослідника військової справи, воєнної історії, історії

національно-визвольної боротьби українського народу 1917–1921 років, педагога, ученого із сильною дослідницькою домінантою.

Ключові слова: Сергій Литвин, біобібліометричний аналіз, науково-педагогічна діяльність, публікаційна активність, публіцистичні праці, петлюрознавство, військова справа, воєнна історія, історія національно-визвольної боротьби українського народу 1917–1921 років.

Dobrovolska Viktoriia,

Doctor of Philosophy in Social Communications,
Associate Professor, Associate Professor of the Department
of Cultural Studies and Informational Communications
National Academy of Culture and Arts Management

SCIENTIFIC HERITAGE OF PROFESSOR SERHII LYTVYN: BIOBIBLIOMETRICAL ANALYSIS

The purpose of the article is to make bibliometrical analysis of publications and to characterize the main periods of scientific, scientific-pedagogical, and public activity of Doctor of Historical Sciences, Professor Serhii Lytvyn. The methodology consists in the use of general scientific methods: analysis, synthesis, logical method, method of visualization of research results. Methods of selection, bibliographic characteristics, grouping, and systematic analysis of scientific publications are used. Scientific novelty. The total number of Serhii Lytvyn's publications and works for 1989–2019, including articles, abstracts, other types of publications (monographs, textbooks, manuals, methodical materials, etc.), journalistic works (articles, interviews, resolutions, statements, appeals, prefaces, etc.) are determined. The distribution of the scientist's publications for the specified period is divided into four types: articles, theses, other publications and journalistic works. Bibliometrical analysis was performed on the basis of 328 published works by Serhii Lytvyn. The main peaks of the scientist's publishing activity by years both in general and by separate types of publications are revealed. The main stages of his scientific and pedagogical activity are singled out, they were determined on the basis of the analysis of publications. The thematic distribution of publications and references is carried out. Conclusions. Biobibliometrical analysis of Serhii Lytvyn's scientific work and his public activity made it possible to assess the breadth of his scientific interests, publication productivity, citations, thorough contribution to the development of military history, military affairs, petliurology (research of the Petliura issue), history of Ukrainian statehood and culture, record and archival sciences. The productive 30-year path of formation and development of the scientist and his scientific heritage, that includes more than five hundred works and scientific events, the organizer and participant of which he was, allows speaking about Serhii Lytvyn as a notable, colorful and interesting figure of scientific and educational space, historian, source and archivist, well-known petliurologist, researcher of military affairs, military history, history of the national liberation struggle of the Ukrainian people in 1917–1921, teacher, scientist with strong research dominant.

Key words: Serhii Lytvyn, biobibliometrical analysis, scientific and pedagogical activity, publishing activity, journalistic works, petliurology, military affairs, military history, history of the national liberation struggle of the Ukrainian people of 1917–1921.

Актуальність теми дослідження. Біобібліометричний аналіз наукової діяльності ученого дає можливість оцінити його наукову продуктивність, цитованість, різнобічність інтересів, визначити ступінь соціального й інтелектуального впливу на становлення та розвиток вітчизняної науки або певного наукового напрямку [3]. Оглядаючи наукову спадщину Сергія Харитоновича Литвина, яка сягає понад п'ять сотень праць і наукових заходів, організатором та учасником яких він був, ми

маємо підстави говорити про нього як про помітну, колоритну та цікаву постать наукового й освітянського простору, історика, джерелознавця та архівознавця, знаного петлюрознавця, дослідника військової справи, воєнної історії, історії національно-визвольної боротьби українського народу 1917–1921 років, педагога, ученого із сильною дослідницькою домінантою [2]. Ґрунтовний внесок С. Х. Литвина в розвиток петлюрознавства, воєнної історії, історії української державності та культури,

документознавства й архівознавства – усе це в контексті актуалізує необхідність підсумувати його науковий доробок. Роботи вченого аналізують і використовують сучасні дослідники. Враховуючи все це, вважаємо доцільним розглянути наукову діяльність С. Х. Литвина крізь призму бібліометрії.

Мета роботи – здійснити бібліометричний аналіз публікацій та охарактеризувати основні періоди наукової, науково-педагогічної і громадської діяльності доктора історичних наук, професора Сергія Литвина.

Виклад основного матеріалу. Сергій Харитонович Литвин – полковник, доктор історичних наук, професор, нині завідувач кафедри гуманітарних дисциплін Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, академік Національної академії наук вищої освіти України, член редакційної колегії наукового фахового журналу «Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія» та головний редактор науково-популярного журналу «Воєнна історія», добре відомий фахівцем у галузі історії України, воєнної історії як в Україні, так і за її межами. Науково-педагогічна діяльність С. Х. Литвина свідчить про плідний шлях ученого, широту його дослідницьких інтересів.

Повний біобібліометричний аналіз має охоплювати:

- перелік усіх біографічних відомостей у хронологічному порядку;

- повну бібліографію публікацій ученого;

- повну бібліографію матеріалів про його життя та діяльність;

- повний перелік матеріалів, цитованих або використаних ученим у його працях; повний перелік посилань на роботи цього науковця, наведених іншими авторами [3].

У статті представлені результати часткового бібліометричного аналізу наукової діяльності Сергія Харитоновича Литвина за інформацією, наведеною в біобібліографічному покажчику «Литвин Сергій Харитонович – учений-історик, педагог, військовик, громадський діяч (до 70-річчя від дня народження та 35-ліття науково-педагогічної діяльності)». Покажчик видано в Національній академії керівних кадрів культури і мистецтв і він охоплює: біографічні відомості про професора С. Х. Литвина в хронологічному порядку,

бібліографію публікацій і бібліографію матеріалів про життя і діяльність ювіляра [4].

Насамперед, виявлено загальну кількість публікацій, відображених у покажчику праць С. Х. Литвина за 1989–2019 роки, динаміка яких за цей період представлена на рис. 1. До складу публікацій включено статті, тези, інші види видань (монографії, підручники, навчальні посібники, методичні матеріали тощо) та публіцистичні праці (статті, інтерв'ю, ухвали, заяви, звернення, передмови тощо). На рис. 2. наведено розподіл видань ученого за означений період за чотирма видами: статті, тези, інші публікації і публіцистичні праці. Бібліометричний аналіз проведено на основі 328 друкованих праць Сергія Харитоновича. Також слід наголосити на значній кількості друкованих праць (понад 50) за редакцією С. Х. Литвина, але через обмежений обсяг статті як жанру вони не були вивчені [4].

За результатами аналізу відомостей, представлених на рис. 1 і 2, виявлено основні піки публікаційної активності С. Х. Литвина за роками як загалом, так і за окремими видами видань. Так, зокрема, найбільша кількість публікацій ученого (24) припадає на 1992 рік, 22 праці опубліковано 2000 року, 20 праць – 2011, 19 праць – 1994, 18 праць надруковані у 2002, 2008 та 2012 роках, 17 – 1999 року, 16 – у 1995 та 2014 роках, 14 – 2009 року, 13 – 2010-го, по 12 праць – у 2003 і 2004 роках, 11 – 2013 року. Найменша кількість публікацій С. Х. Литвина за рік (1) припадає на 1998 рік, що є цілком природним – тривав процес становлення особистості вченого та накопичення практичного досвіду. Слід також вказати на наявність значної кількості публіцистичних праць у цей період, саме тоді ще молодий учений глибоко сприйняв зміни, які відбувалися в Україні, зумовлені процесам українського національного пробудження та народження нової української державності. У цей період він пише переважно про Українських січових стрільців, про джерела української національної символіки, видає навчальні посібники з цієї проблематики, що було надзвичайно важливою та необхідною справою, а також мужнім кроком, з огляду на тогочасні кримські реалії. Тому у цей період виходять переважно публіцистичні праці С. Х. Литвина [2].

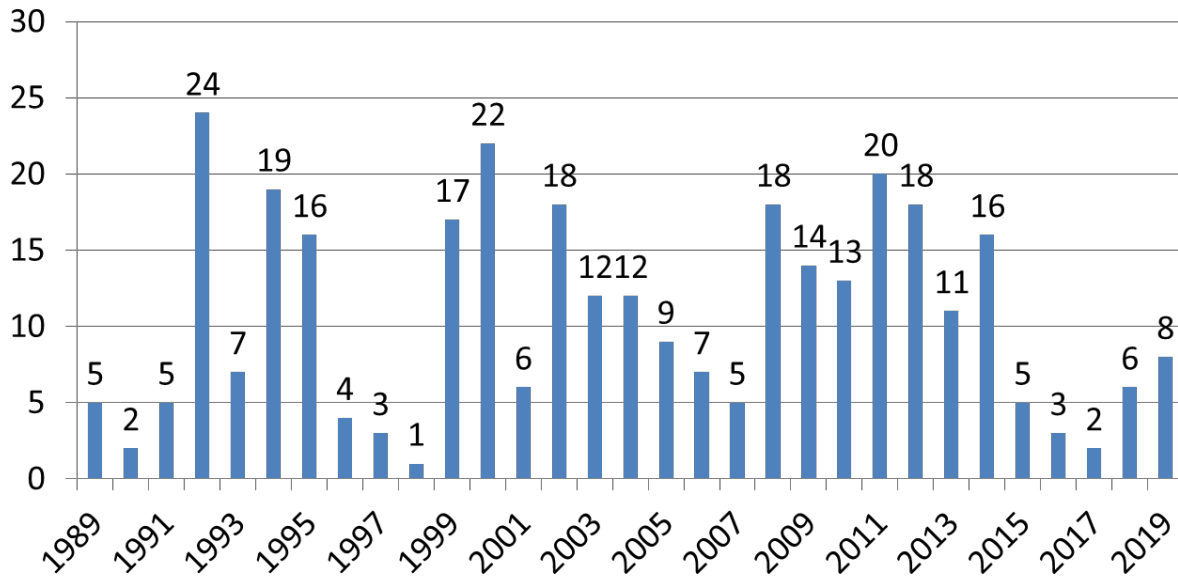

Рис. 1. Загальна кількість публікацій С. Х. Литвина (1989–2019 рр.)

При цьому слід зазначити, що Сергій Харитонович у цей період починає досліджувати діяльність Симона Петлюри, розширює й удосконалює свої напрацювання під час роботи над дисертацією. У наукових виданнях він опублікував понад 40 праць, що стали значним внеском у «петлюріану». Певна річ, що важливе значення для характеристики наукової діяльності будь-якого вченого має не лише кількість публікацій, але і їх якість. Це відображається у видах надрукованих робіт (монографії, наукові статті, навчальні видання, тези конференцій тощо) та засвідчується індексом цитованості наукових публікацій [2].

Щодо видового аналізу публікацій, підсумки якого наведені на рис. 2, то серед 328 праць С. Х. Литвина наукових статей налічується 120, тез – 12, інших видань – 24, публіцистичних праць – 172. Отже, значну частину друкованих наукових праць становлять наукові статті (36,6 %), у яких, як відомо, сконцентровано основне наукове знання.

Найбільша кількість наукових статей (19) надрукована 2000 року, 17 статей вийшли 1999-го, 9 статей – у 2002 та 2014 роках, 8 статей було опубліковано 2012 року, по 7 – у 2008 та 2011 роках, 6 статей – 2004 року. Отже, базуючись на показниках, представлених на рис. 1 і 2, можемо констатувати про два потужні пе-

ріоди публікаційної активності С. Х. Литвина: 1999–2004 роки та з 2008-го по теперішній час. Важливо підкреслити, що зазначені періоди обумовлені найбільшою кількістю не просто публікацій, а насамперед статей [4].

Представлені на рис. 1 і 2 відомості, на наш погляд, добре доповнюють та ілюструють основні етапи науково-педагогічної діяльності Сергія Литвина, визначені на основі аналізу публікацій:

1. 1989–1991 – навчання (заочно) в ад'юнктурі Військово-політичної академії ім. Леніна, кафедра історії, захист 1991 року дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук (5 статей і 7 інших публікацій).

2. 1992–1996 – робота на різних посадах (1992–1995 – начальник кафедри українознавства Сімферопольського вищого військово-будівельного училища; 1995 – заступник начальника факультету з виховної роботи Севастопольського вищого військово-морського училища підводного плавання; 1996 – заступник начальника факультету корабельної енергетики з виховної роботи Севастопольського військово-морського інституту ім. П. С. Нахімова) (1 стаття, 2 інші видання та 67 публіцистичних праць).

3. 1997–2000 – докторант Севастопольського військово-морського інституту ім. П. С. Нахімова з прикріпленням до докто-

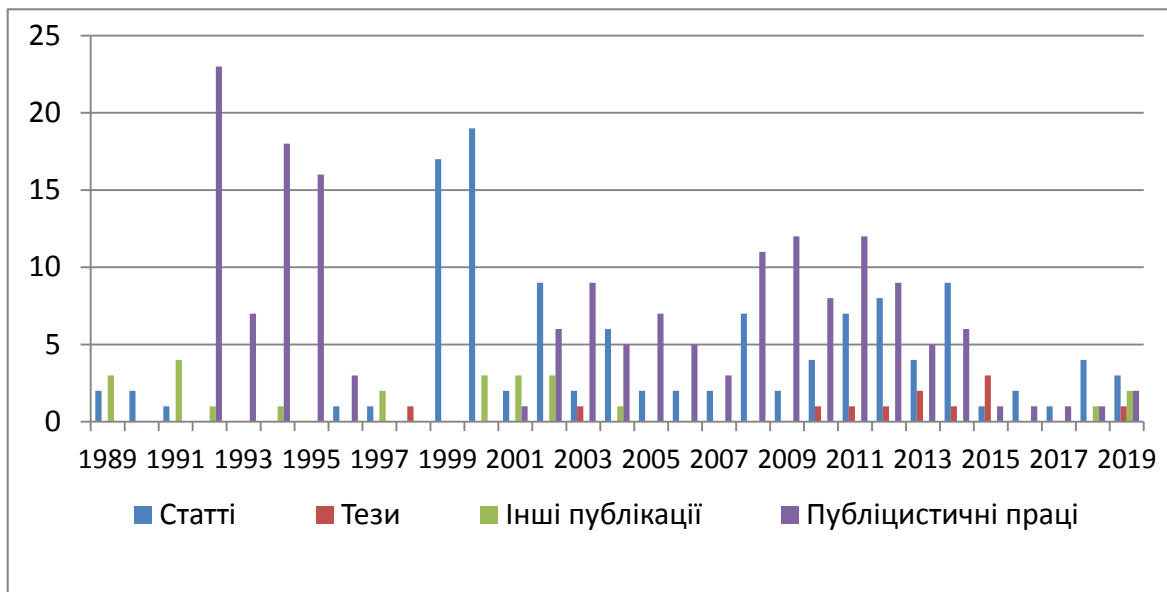

Рис. 2. Видовий склад публікацій С. Х. Литвина (1989–2019 рр.)

рантури при Інституті української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, 2000-й – захист дисертації на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук зі спеціальності 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни» на тему: «Симон Петлюра у національно-визвольній боротьбі українського народу (1917–1926 рр.)» в Інституті української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. 1997 року присвоєно вчене звання доцента кафедри українознавства та гуманітарної підготовки (37 статей, 1 тези, 5 інших видань);

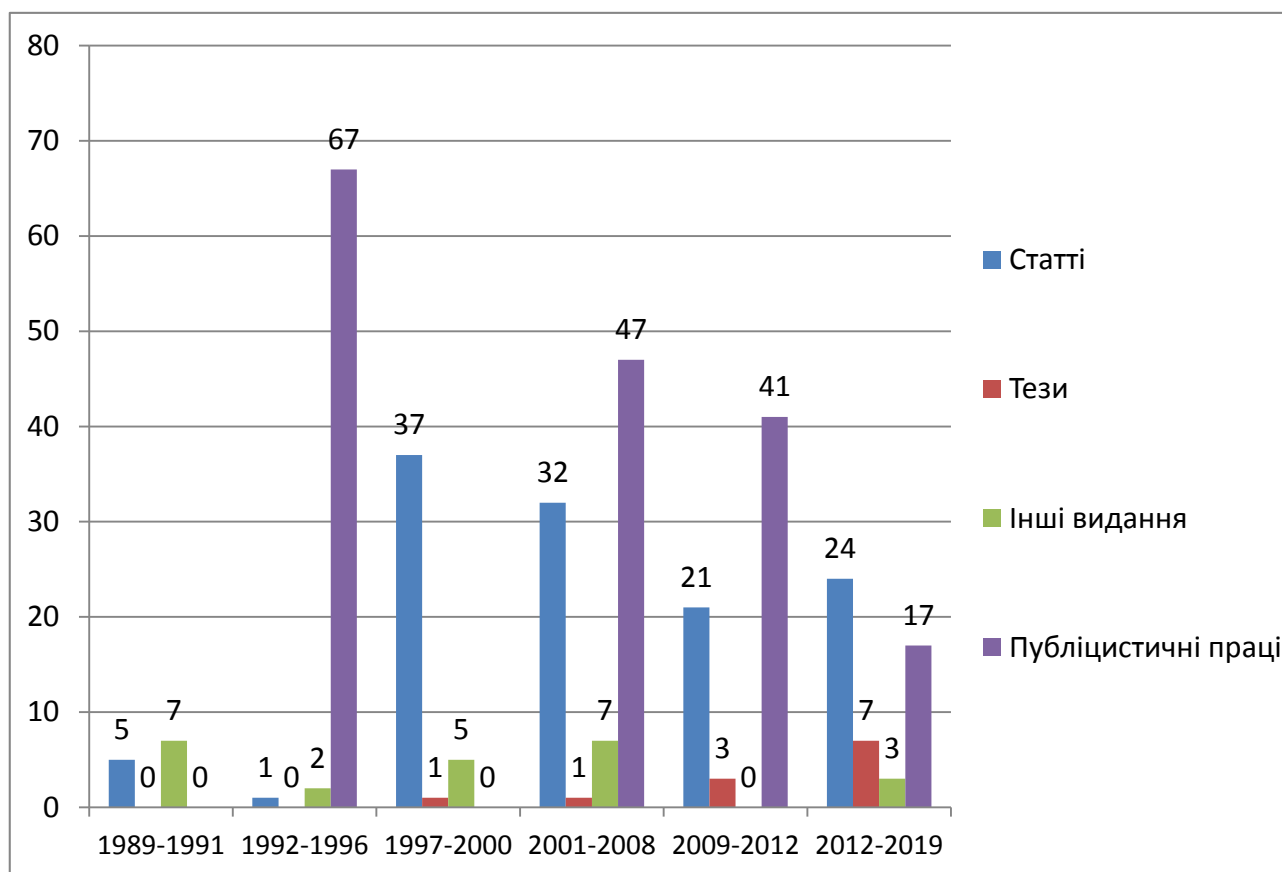
4. 2001–2008 – діяльність на різних посадах (2000–2001 – доцент кафедри українознавства і всесвітньої культури Севастопольського військово-морського інституту ім. П. С. Нахімова; 2001–2006 – начальник кафедри історії війн і воєнного мистецтва Національної академії оборони України (тепер Національний університет оборони України ім. І. Черняхівського), 2003 року присвоєно вчене звання професора кафедри історії, з 2002-го – головний редактор науково-популярного журналу «Воєнна історія» (32 статті, 1 тези, 7 інших видань і 47 публіцистичних праць).

5. 2009–2012 – професор кафедри гуманітарних дисциплін у Київському державному

інституті водного транспорту імені гетьмана Петра Сагайдачного (21 стаття, 3 тез, 41 публіцистична праця).

6. 2012–2019 – плідна праця на різних посадах у Національній академії керівних кадрів культури і мистецтв (2012 – професор кафедри документознавства та управління соціальними комунікаціями, 2013 – завідувач кафедри суспільних наук, 2014–2019 – проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків, з 2019 – по сьогодні – завідувач кафедри гуманітарних дисциплін, 2012–2020 – головний редактор наукового фахового журналу «Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія» (24 статті, 7 тез, 3 інші видання, 17 публіцистичних праць) [1].

Графічно результати науково-педагогічної діяльності С. Х. Литвина за вказані періоди відображені в публікаціях, що представлені на рис. 3, аналіз яких дає можливість констатувати наступне. Передусім, варто відзначити, що найбільш продуктивний період у науковій діяльності вченого припадає на час його навчання в докторантурі, оскільки саме протягом 1997–2000 років була опублікована найбільша кількість наукових праць (43) загалом і найбільша кількість наукових статей (37), зокрема. Крім того, вийшла друком монографія та відбувся захист докторської дисертації.

Рис. 3. Кількість та склад публікацій С. Х. Литвина в основні етапи науково-практичної діяльності (1989–2019 рр.)

Якщо визначити й проаналізувати середню річну кількість публікацій у всіх шести періодах науково-практичної діяльності професора С. Х. Литвина, виявиться, що 4, 5 і 6 періоди мало чим поступають третью (навчання в докторантурі). Так, за 4 роки навчання в докторантурі було надруковано 43 праці, серед них 37 статей, що в середньому за рік становить 10,75 публікацій загалом і 9,25 статті, зокрема. У наступний період (2001–2008) під час роботи на різних посадах за 8 років учений опублікував 87 праць, серед яких 32 наукові статті, що в середньому за рік становить 10,88 публікацій і 4 наукові статті. За наступні 4 роки, які охоплюють період 2009–2012 рр., С. Х. Литвин надрукував 65 праць, серед яких 21 наукова стаття, що в середньому за рік склало 16,25 публікацій і 5,25 наукових статей.

Високою продуктивністю характеризується й нинішній етап науково-практичної діяльності Сергія Харитоновича Литвина. За останній (6) період надруковано 51 працю, серед яких 24 наукові статті, що в середньому за рік становить 7,3 публікацій і 3,4 наукових статей. І це незважаючи на завантаженість адміністративною роботою, організацією та редагуванням з 2002 року науково-популярного журналу «Воєнна історія» та з 2012 року наукового фахового журналу «Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія» [1].

Важливим показником діяльності вченого є також тематичний розподіл його публікацій і посилань. Результати узагальненого бібліометричного аналізу тематичного поділу друкованих робіт С. Х. Литвина та праць, що цитують їх, представлені на рис. 4 та 5.

Рис. 4. Тематичний розподіл публікацій С. Х. Литвина (у %)

Як можна спостерігати, найбільша кількість праць науковця присвячена дослідженню воєнної історії (33 %) й історії України (18 %), публіцистичні праці порушують питання «Кримського періоду» (15 %), життя та діяльності Симона Петлюри (13 %), військової справи (8 %); історії української державності та культури (8 %); архівознавства, джерелознавства (2,5 %) та документознавства (2 %).

Навчально-педагогічну роботу С. Х. Литвин органічно поєднує з науково-організаційною та громадською діяльністю. Необхідно зазначити, що він брав активну участь у роботі товариства «Просвіта», громадської організації «Спілка офіцерів України», був головою Кримської організації Спілки офіцерів України (1992–1995), головою Кримського фонду соціальних гарантій військовослужбовців і членів їх сімей (1992–1994), заступником голови громадського об'єднання Комітет громадських організацій «Крим з Україною – соборність» (1993–1998) та очолював Кримське відділення комітету (1994–1998), редагував інформаційний бюлетень «Соборність»

(1992–1996) [4]. Усвідомлюючи необхідність переосмислення та розвитку української воєнної історії, разом з однодумцями ініціював створення Всеукраїнської громадської організації «Український інститут воєнної історії» як міжвідомчої координаційної науково-дослідної інституції. 4 жовтня 2002 року інститут був зареєстрований у Міністерстві юстиції України та ставив за мету відродження, розвитку і популяризацію воєнно-історичної науки в Україні, координацію дослідницької і видавничої діяльності в галузі воєнної історії, встановлення та зміцнення наукових зв'язків між вітчизняними і зарубіжними військовими [2].

Результати тематичного аналізу посилянь на роботи професора С. Х. Литвина (здійсненого на основі біобібліографічного показника [4]) наведено на рис. 5. Вони дають підстави констатувати про їх високий рівень цитованості в роботах з питань воєнної історії (24 %). Це є не лише показником інтересу вченого до цієї теми, але й високого рівня його праць. Цілком обґрунтованим є високий рівень посилянь у роботах з істо-

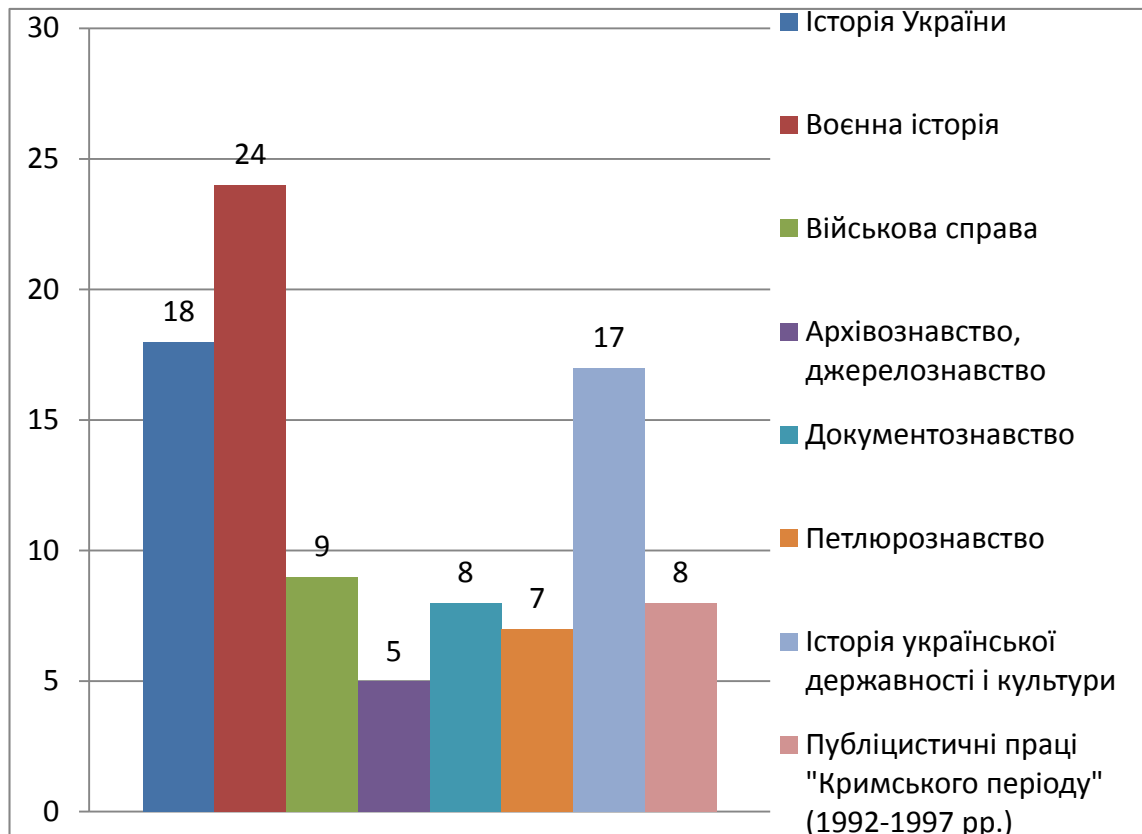

Рис. 5. Тематичний розподіл праць з цитуванням публікацій С. Х. Литвина (у %)

рії України (18 %), української державності та культури (17 %), військової справи (9 %), питань «Кримського періоду» (8 %), життя та діяльності Симона Петлюри (8 %) і розвитку документознавства в Україні (8 %).

Результати часткового бібліометричного аналізу наукової діяльності С. Х. Литвина свідчать про високу наукову продуктивність ученого впродовж усієї наукової кар'єри, але особливо плідними можна визначити періоди 1999–2004 рр. та з 2008 по теперішній час. Результати його праці, як показує кількість і склад робіт, у яких посиляються на С. Х. Литвина, знайшли широке професійне визнання. З відродженням української історії особливу зацікавленість у Сергія Харитоновича викликала постать Симона Петлюри. 2000 року С. Х. Литвин видав свою першу монографію про Петлюру «Симон Петлюра у 1917–1926 роках. Історіографія та джерела», а 2001 року вийшла монографія «Суд історії. Петлюра і петлюріана», що отримала схвальні відгуки наукової спільноти України, зокрема, у колах української діаспори її визнали кращим науковим дослідженням про Симо-

на Петлюру. Тому, значно доповнивши свої напрацювання новими матеріалами, Сергій Харитонович 2018 року видав книгу «Симон Петлюра у боротьбі за самостійну Україну». Названі монографії принесли С. Х. Литвину визнання найавторитетнішого петлюрознавця як в Україні, так і за її межами [2].

Сергій Харитонович активно працює в системі атестації наукових кадрів. Так, у Національній академії оборони України він ініціював створення спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських дисертацій зі спеціальності «Військова історія» та очолив її. С. Х. Литвин також узяв активну участь у розробці та впровадженні паспорта відповідної спеціальності, що регламентував дослідження теоретичних і науково-методичних проблем з історії війн, воєнного мистецтва, воєнної думки, військових формувань, збройних сил, їхніх видів, родів військ і їх всебічного забезпечення. Водночас, з 2002 по 2010 рр., він був членом спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук зі спеціальності 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спеціальні іс-

торичні дисципліни» в Інституті української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського Національної академії наук України [5]. 2016–2020 роки – член спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських і докторських дисертацій зі спеціальності 26.00.01 «Теорія та історія культури» за напрямками: культурологія, мистецтвознавство та історичні науки – у Національній академії керівних кадрів культури і мистецтв.

За ініціативи С. Х. Литвина, на той час проректора з наукової роботи і міжнародних зв'язків у Національній академії керівних кадрів культури і мистецтв, 2016 року Академія підписала угоду про наукову співпрацю з Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського, що стало запорукою плідної роботи, продукування нових наукових ідей і спрямування їх у практичну площину. Сьогодні, окрім роботи в редколегіях провідних фахових видань («Військово-історичний альманах», «Вісник Національної академії керів-

них кадрів культури і мистецтв», «Культура і сучасність»), Сергій Харитонович як ініціатор і засновник науково-популярного журналу «Воєнна історія» став його головним редактором і видає журнал на громадських засадах до цього часу. С. Х. Литвин багато зусиль приділяє науковому редагуванню фахового журналу «Бібліотекознавство. Документознавство, Інформологія». 2017 року Сергія Харитоновича було обрано академіком Національної академії наук вищої освіти України, що стало визнанням його наукових здобутків і зобов'язує до подальшої праці на науковій ниві [2].

Висновки. Біобібліометричний аналіз наукового доробку Сергія Харитоновича Литвина демонструє плідний 35-річний шлях становлення та формування вченого, широту наукових інтересів, засвідчуючи його ґрунтовний внесок у розвиток воєнної історії, військової справи, петлюрознавства, історії української державності та культури, документознавства та архівознавства.

Список використаної літератури

1. Добровольська В. В. Бібліометричний аналіз наукової діяльності С. Х. Литвина // Миттєвості життя у вирі подій: вибрані праці / С. Литвин : вибрані праці / уклад. В. В. Добровольська ; наук. ред. О. М. Збанацька. Київ, 2020. С. 311–320.
2. Збанацька О. М., Добровольська В. В. Віхи наукової, педагогічної та громадської діяльності (біографічний нарис) // Литвин Сергій Харитонович – учений-історик, педагог, військовик, громадський діяч (до 70-річчя від дня народження та 35-ліття науково-педагогічної діяльності) : біобібліогр. покажч. / М-во культури, молоді та спорту України, Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв ; уклад.: В. В. Добровольська, О. М. Збанацька. Київ, 2020. С. 11–29.
3. Кобелев О. М. Біобібліометричний аналіз наукової діяльності М. С. Слободяника // Бібліотека. Документ. Комунікації : вибр. пр. (до 60-річчя від дня народж. і 35-річчя наук. діяльності) / М. С. Слободяник ; [уклад. О. Г. Кириленко]. Київ, 2010. С. 218–230.
4. Литвин Сергій Харитонович: учений-історик, педагог, військовик, громадський діяч (до 70-річчя від дня народження та 35-ліття науково-педагогічної діяльності) : біобібліогр. покажч. / М-во культури, молоді та спорту України, Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв ; уклад.: В. В. Добровольська, О. М. Збанацька. Київ, 2020. 132 с.
5. Литвин Сергій Харитонович / підгот. В. В. Карпов // Енциклопедія сучасної України. Київ : Ін-т енцикл. дослідж. НАН України, 2014–2020. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=55090 (дата звернення: 15.09.2020).
6. Литвин Сергій Харитонович // Вікіпедія : вільна енцикл. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Литвин_Сергій_Харитонович (дата звернення: 15.09.2020).

References

1. Dobrovolska, V. V. (2020). Bibliometric analysis of Serhii Lytvyn scientific activity. Moments of life in the vortex of events: selected works. Serhii Lytvyn: selected works. Kyiv. 311–320 [in Ukrainian].
2. Zbanatska, O. M. & Dobrovolska, V. V. (2020). Milestones of scientific, pedagogical and public activity (biographical essay). Lytvyn Serhii Kharytonovych – scientist-historian, teacher, soldier, public figure (to the 70th anniversary of his birth and the 35th anniversary of scientific and pedagogical activity): biobibliographical index. Kyiv. 11–29 [in Ukrainian].

3. Kobelev, O. M. (2010). Biobibliometric analysis of the scientific activity of Mykhailo Slobodiansky. Library. Document. Communications: select etc. (to the 60th anniversary of the birth and 35th anniversary of scientific activity). Kyiv. 218–230 [in Ukrainian].

4. Lytvyn Serhii Kharytonovych – scientist-historian, teacher, soldier, public figure (up to the 70th anniversary of his birth and 35th anniversary of scientific and pedagogical activity): biobibliographical index (2020). Kyiv. 132 [in Ukrainian].

5. Karpov, V. V. (2020). Lytvyn Serhii Kharytonovych. Encyclopedia of modern Ukraine. Kyiv. Retrieved from: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=55090 [in Ukrainian].

6. Lytvyn Serhii Kharytonovych (2020). *Wikipedia: free encyclical*. Retrieved from: https://uk.wikipedia.org/wiki/Литвин_Сергій_Харитонович [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 25.03.2020

Отримано після доопрацювання 18.05.2020

Прийнято до друку 22.05.2020

УДК 021.61 (100) :78:002.1-028.17

Цитування:

Мазур О. Л. Музичні радіозаписи як об'єкти архівного зберігання. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2020. № 3. С. 40–46.

Mazur O. (2020). Music radio recordings as objects of the archival storage. *Library science. Record Studies. Informology*. 3, 40–46 [in Ukrainian].

Мазур Олександр Леонідович,
аспірант кафедри культурології та
інформаційних комунікацій
Національної академії керівних кадрів
культури і мистецтв
sashamazur@outlook.com
<https://orcid.org/0000-0003-0763-3436>

МУЗИЧНІ РАДІОЗАПИСИ ЯК ОБ'ЄКТИ АРХІВНОГО ЗБЕРІГАННЯ

Мета роботи – охарактеризувати особливості організації зберігання музичних аудіозаписів у радіосховищах та визначити перспективи розвитку відновлення та реставрації зазначених об'єктів архівного зберігання. **Методологія дослідження** ґрунтується на використанні загальнонаукових та спеціальних методів. Стаття присвячена науковій проблемі збереження та використання музичних аудіозаписів радіокомпаній як об'єктів архівного зберігання. Методологічною основою публікації є соціокомунікативний підхід, використання якого дозволило з'ясувати особливості зберігання та використання музичних аудіозаписів радіокомпаній. **Наукова новизна**. Обґрунтовано основні напрями забезпечення збереженості, відновлення та реставрації музичних архівних аудіозаписів, а також розкрито особливості оцифрування та використання фонодокументів даного типу. На прикладі «BBC Archive Centre» та «The British Library Sound Archive» як провідних зарубіжних закладів, де зберігаються музичні записи, розглядається специфіка формування відповідних колекцій. Досліджуючи музичні радіозаписи як об'єкти архівного зберігання, було з'ясовано, що в епоху цифрової революції музична індустрія в усьому світі зазнала суттєвих змін. Принципово змінилася як структура доходів, так і структура витрат звукозаписувальних лейблів та музичних радіокомпаній. **Висновки**. Цифрові технології призвели до зміни культури музичного споживання (відбулася зміна ідеології авторства на музичні продукти) та появи цифрових технологій звукозапису, що використовують штучний інтелект, цифрові робочі станції й т.п. У зв'язку з цим трансформувалася специфіка організації зберігання музичних архівних звукозаписів, зокрема в фоносховищах радіокомпаній, які набули специфічних властивостей сервісного гатунку (перевидання архівних музичних звукозаписів, що раніше спеціально були записані для радіостанцій).

Ключові слова: архів, аудіозапис, зберігання, музика, оцифрування, радіо, сервіс, фоносховище.